

Teorie v současné etnomuzikologii - AHV110132

Čas: středa 10:50-12:20

Místnost: 404

Garant: Mgr. Vít Zdrálek (vit.zdralek@ff.cuni.cz)

Anotace

Nový jednosemestrální kurz seznámí studenty s různými přístupy propojení etnomuzikologického terénního materiálu a terénní zkušenosti s humanitními a společenskovědními teoriemi.

Kompetence studentů orientovat se v teorii a zároveň schopnost využívat teorie jako nástroje při zkoumání konkrétního materiálu a pro reflexi vlastní badatelské zkušenosti byla dosud v rámci studia hudební vědy dlouhodobě podceňována a to nejen v ČR. Důsledkem nedostatečné teoretické přípravy během studia pak je často neschopnost situovat vlastní výzkum do patřičného teoretického rámce, což v důsledku vede jednak k omezení možnosti srozumitelně prezentovat jeho výsledky na mezinárodním akademickém fóru a jednak, ve zpětné vazbě, českou hudební vědu od mezinárodní akademické diskuse izoluje.

Cílem kurzu je studentům hlouběji představit několik možností teoretického uchopení různorodého etnomuzikologického materiálu. Kurz povede studenty také k interdisciplinárnímu myšlení, které je při výzkumu jakékoli hudební kultury nezbytné. Studenti získají znalost metodologických přístupů z příbuzných oborů a rozhled po trendech v současné etnomuzikologii, ze kterých mohou čerpat inspiraci při své vlastní odborné práci.

Kurz vznikl z iniciativy několika českých etnomuzikologů působících v rámci Ústavu hudební vědy FF UK, FHS UK a Etnologického ústavu AV ČR, kteří se budou na výuce aktivně podílet. Různorodé disciplinární zakotvení přednášejících (hudební věda, etnologie, kulturní antropologie, afrikanistika, sinologie, indologie, židovská studia) zajistí pestrost příkladového materiálu, zkušeností i teoretických přístupů.

Metody výuky

Výuka bude probíhat především formou přednášek. Na konci každé přednášky bude deseti až patnácti minutový prostor pro diskusi, jíž by se měli pravidelně aktivně účastnit všichni studenti a jíž se budou případně účastnit také další přítomní přednášející.

Ke každému bloku studenti prostudují jeden doporučený text (čeština, angličtina). Texty budou uloženy ve formátu pdf v SIS spolu s dalšími informacemi o předmětu. V určených termínech během semestru studenti odevzdají jedno až dvoustránkové kritické shrnutí těchto textů. Termíny pro odevzdání kritických shrnutí jsou pro BLOK 1 - 7. března, pro BLOK 2 - 28. března, pro BLOK 3 - 11. dubna a pro BLOK 4 - 2. května.

Poslední setkání bude věnováno diskusi nad probranými tématy. Uskuteční se formou panelu přednášejících za aktivní účasti studentů. Účast na tomto setkání je povinná. Kvůli rektorskému dni je tato diskuse přesunuta na první týden letního zkuškového období (viz sylabus).

Požadavky ke kontrole studia

Pravidelná docházka (maximálně 3 absence za semestr) a aktivní účast v diskusi: 20% (minimálně 10%).

Včasné odevzdání všech kritických shrnutí v odpovídající kvalitě: 60% (minimálně 45%).

Aktivní účast v závěrečné diskusi 23. 5. 2012: 20% (minimálně 10%).

Pro úspěšné absolvování kurzu je nutné celkem získat nejméně 70%.

Vstupní požadavky

Absolvování úvodu do etnomuzikologie na některém akademickém pracovišti je vítáno, není však podmínkou. Předmět nemá prerekvizity.

Sylabus

(změna vyhrazena)

22. 2.

ÚVODNÍ PŘEDNÁŠKA - Teorie v etnomuzikologii; Koncepce přednáškového cyklu.
Vít Zdrálek

7. 3., 14. 3. a 21. 3.

BLOK 1 - Zvukový záznam a konstrukce hudební kultury v etnomuzikologii.

Mgr. Matěj Kratochvíl, Ph.D. (Etnologický ústav AV ČR)

- Různé podoby vztahu technologie a hudební kultury v etnomuzikologických a dalších humanitních a společenských teoriích.
- Historické zvukové záznamy "tradiční" hudby v kontextu konceptů nacionalismu, orientalismu a exotismu.
- Vliv technologií na výzkum hudební kultury současnosti.

28. 3. a 4. 4.

BLOK 2 - Tradiční, neotradiční, supertradiční: Socio-kulturní fenomén revivalu alikvotní flétny v ČR.

PhDr. Marian Šídlo Friedl (interní doktorand Ústavu hudební vědy FF UK)

- Studium z perspektivy insidera: etnomuzikologie doma a reflexivní auto-etnografie.
- Antropologie hudebního nástroje: interdisciplinarita ve studiu hudebních nástrojů (vztah muzikologie, etnomuzikologie, organologie a etnologie).
- Teoretické modely: revival, identita, autenticita, tradice, konstrukce reality; hudebně-etnografická deskripce a interpretace revivalu alikvotní flétny v ČR.

11. 4., 18. 4. a 25. 4.

BLOK 3 - "Kdo zpívá židovsky?": Hlas jako prostředek performance židovských identit v pražských synagogách a modlitebnách.

Mgr. Veronika Seidlová (interní doktorandka Katedry obecné antropologie FHS UK)

- Teoretické přístupy antropologie náboženství, hudba jako kultura: teoretický model pro uchopení hudby z antropologické perspektivy, hudba jako performance: hudební antropologie a teorie performance, hudba a identita; Metody získávání hudebně-etnografických dat a způsob jejich analýzy.

- Orientace ve světových židovských hudebních tradicích, základní pravidla performance židovského rituálu, úvod do tradičního systému židovské hudby a způsobu předávání hudebních tradic; Hudba versus modernita v pojetí pražských židů - první známky nostalgie a hledání kořenů; Hudba v pražských synagogách ve stínu holocaustu a komunismu.
- Vývoj po roce 1989 a současný stav náboženské hudby v sedmi různých pražských židovských komunitách: re-tradicionalizace a hledání alternativních hudebních symbolů; Závěrečná interpretace dat; Reflexe výzkumníka.

2. 5., 9. 5. a 16. 5.

BLOK 4 - Reprodukce sociálního statutu čínských tradičních hudebníků v jihozápadním Shandongu: Diachronní a synchronní perspektiva v etnomuzikologii.

Mgr. Jan Chmelarčík (externí doktorand Ústavu hudební vědy FF UK)

- Tradiční hudba v jihozápadním Shandongu, ČLR.
- Vědy o čínské hudbě a čínské hudební vědy - mezi terénem a textem.
- Reprodukce sociálního statutu čínských tradičních hudebníků z diachronní a synchronní perspektivy.

23. 5.

ZÁVĚREČNÁ DISKUSE - diskuse/panel k tématům přednáškového cyklu za účasti všech přednášejících.

Literatura

Doporučená literatura

všeobecná

BARZ, Gregory F. a COOLEY, Timothy J. 1997. *Shadows in the Field: New Perspectives for Fieldwork in Ethnomusicology*. New York: Oxford University Press. – úvod

PEGG, Carol et al. "Ethnomusicology." *Grove Music Online. Oxford Music Online* - především část "IV. Contemporary theoretical issues" (Martin Stokes).

NETTL, Bruno. 2005. *The Study of Ethnomusicology, Thirty-one Issues and Concepts*. Urbana and Chicago: University of Illinois Press.

RICE, Timothy. 2010. Disciplining Ethnomusicology: A Call for a New Approach, *Ethnomusicology*, LIV/2, s. 318-325. - a následující debata

RICE, Timothy. 2010. Ethnomusicological Theory, *Yearbook for Traditional Music*, XLII, s. 100-134.

STONE, Ruth. 2007. *Theory in Ethnomusicology*. Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall.

TENZER, Michael (ed.). 2006. *Analytical Studies in World Music (+CD)*. Oxford: Oxford University Press. – úvod

speciální(v pořadí probíraných témat)

BOHLMAN, Philip. 2004. *The Music of European Nationalism: Cultural Identity and Modern History*. Santa Barbara, CA: ABC-CLIO Ltd.

TURINO, Thomas. 2008. Music as Social Life: The Politics of Participation. Chicago: Chicago UP.

SEIDLOVÁ, Veronika. 2009. "Kdo zpívá židovsky?": Hlas jako prostředek performance židovských identit v pražských synagogách a modlitebnách. Diplomová práce FHS UK.

další bude doporučována průběžně